

[Niels Matthiasen.]

kraftmangel. Hvis man virkelig mener, at bestemmelsen kunne tjene sit formål, må man søge at fremskaffe arbejdskraften hurtigst muligt.

Et af hovedformålene med u-landssamarbejdet er naturligvis ikke bare at give bistand, men også at skabe samhandel. Derfor har vi i udvalget beskæftiget os med mulighederne for en afbinding af danske leverancer og en iværksættelse af præferencestilling for udviklingslandene. Forhandlingerne om en afbindingsaftale foregår i øjeblikket, og det vil være naturligt at afvente resultatet af disse forhandlinger, men bliver afbindingen heller ikke denne gang til noget, så vil jeg gerne sige, som jeg gjorde ved første behandling, at så er det absolut værd at overveje, om man på grundlag af de erfaringer, vi har, og overvejelser, vi har gjort os, og som siger, at det ikke vil betyde nævneværdigt meget for Danmark at begynde afbinding muligvis sammen med de nordiske lande, i hvert fald skulle sætte det i gang. Og på samme måde også tage spørgsmålet op om præferencer, også gerne på nordisk basis, hvis de forhandlinger, der på internationalt plan føres herom, ikke fører til noget. Vi har jo i den nye toldlov en bestemmelse, der gør det muligt rent administrativt, og også en bestemmelse, der, hvis der mod forventning skulle opstå alvorlige problemer, gør det muligt at gribe justerende ind.

Samhandelen med udviklingslandene skal ikke kun gå fra industrilandene til udviklingslandene, men i lige så høj grad den anden vej, og det er vigtigt at understrege ligheden i dette forhold.

Om de private kapitaloverførsler skal jeg gentage, hvad jeg sagde ved første behandling, at efter min opfattelse hører §§ 7, 8 og 9 vedrørende disse overførsler mere hjemme under handelsministeriet end under ministeriet for teknisk samarbejde med udviklingslandene. Jeg havde imidlertid den opfattelse, at man gennem det nyoprettede folketingsudvalg måske bedre kunne opnå den nødvendige indsigt med de forskellige projekter, deres regnskab og effektivitet, hvis de lå under u-landsministeren fremfor under handelsministeren. Jeg er efter udvalgsarbejdet ikke helt så sikker på, at dette holder stik med den placering, som folketingsudvalget skal have, og socialdemokratiet er

derfor enig med socialistisk folkeparti om de ændringsforslag til lovforslaget, der betyder, at § 7 overflyttes til handelsministeriet under eksportkreditlovgivningen, og at §§ 8 og 9 udgår. I 1967, da bestemmelsen i § 9 om industrialiseringsfonden blev vedtaget, understregede jeg, at vi i socialdemokratiet betragtede den som et supplement til den almindelige bistand, og at den kun kunne være en midlertidig løsning for at skaffe penge til dette formål. Men udviklingslandene har gang på gang ønsket kaffetolden ophævet, og så er der en god anledning til at gøre det nu. Skal man støtte de andre bestræbelser, må det ske over finansloven eller ad andre kanaler.

I forbindelse med den erhvervsmæssige indsats vil jeg gerne understrege, at vi i socialdemokratiet er af den absolutte opfattelse, at samhandelen med udviklingslandene er noget positivt, som på enhver fornuftig måde må fremmes. Det er imidlertid vigtigt, at man betragter det som, hvad det er, og mange gange har man i diskussioner, når man kommer ud, været ude for en vældig sammenblanding af begreberne bistandshjælp og handel med udviklingslandene. Jeg tror, det er en fordel set fra alle sider, at vi får klare linjer i denne sag.

I udvalget har vi lagt vægt på, at oplysningsarbejdet får en central placering i fremtiden, og folketingsudvalget skal arbejde videre med denne side bl. a. på baggrund af en række svenske undersøgelser og de planer, man har fremlagt fra DANIDAS side. I forbindelse med oplysningsarbejdet understreges det i betænkningen, at man skal arbejde for billige charterfly til udviklingslandene, særlig til de østafrikanske lande, og det lyder jo rigtigt, for udviklingslandene har brug for turisme. Det kan også fremme forståelsen for landenes problemer. Men jeg kan ikke helt frigøre mig for den tanke, at der altså her kan etableres et nyt Rhodos eller Costa Brava, eller hvad det nu hedder, hvor man for en billig penge kan få en herlig ferie på en sandstrand ved det blå hav, medens palmerne suser. Men hvor megen forståelse af landenes sociale og økonomiske forhold giver de internationale turisthotellers atmosfære eller de hvide strande, og hvem får størstedelen af den økonomiske fortjeneste på disse charterflyrejser? Er det udviklingslandene, eller er det